

თარიღი	მ. წ.	მ. წ.	მ. წ.
12	10	6	6
11	9	5	5
10	8	4	4
9	7	3	3
8	6	2	2
7	5	1	1

კალენდარი — ერთი შუკრა

ივერია

გაზეთის დასაყვივად და ყველა განცხადებასა დასაქმებლად უნდა მიმართოს: თეოდორ რედუქციას ფრანკლინის ქუჩაზე, ბასტიონის სახლი, № 5, წერეთლის გამზარდვლებელ საზოგადოების განცხადების სათავადაზნაურ პანის სახლში, სახლის ქარხნულ.

ესი განცხადებისა: ჩვეულებრივ სტრეტიონ რუკა გამოეყ.

1877—1889

საზოგადოებრივი და სალიტერატურული გაზეთი

1877—1889

„ივერია“

გამოვა 1889 წელს იმავე პროგრამით, როგორც საქმე. ინსაჰ პარლამენტის ბაზაში 1889 წლისათვის, მ ი ვ ა რ ი ა.

ტვილიში: ა) თეთრი რედუქციას, ფრანკლინის ქუჩა, სახლი ბასტიონისა, № 5; ბ) წერეთლის საზოგადოების კანცელარიის (სახლის ქუჩა, თავადაზნაურთა სალიტერატურული განცხადების გადგომისა), მუშაობაში: იარაღი კოლხის წიგნის მაღაზიას. სონტა: ნესტორ წერეთლის წიგნის მაღაზიას. ბათუმში: მ. ნათაძეს.

ტფილისის გარე მისაღებად უნდა დაიბაროს განცხადება შედეგის აღრეხათ: **Въ Тифлисть. Въ редакцію газеты „ИВЕРІА“.**

გაზეთის ფსი დაქვემდებარებას გაზეთის სათავადაზნაურ, ხოლო სრული პირისი განცხადების დაგვირგობა გამოცხადებულა უკანასკნელს გვერდზე.

ტფილისი, 25 თებერვალი

ერთა-მორისი დაუნდობლობა, ომი და სისხლის დგრა რომ კაცობრიობის ბუნებრივებისა და ეთიკული დევიების სულის შემსუაფი და დამდგუპი, ეს დიდი ხანია მდგნეული აქვს მეტონიფიკებისა და მურდობის წარმომადგენელთა იმისა და მიუხედავად, რომ ევ აზრი მუქად ადგილი გასაგებია, მთელი ევროპა მუქად იმისა ცდილობს, რომ საომრად მოეპოვოს; ამ განზრახვით ევროპის სხელმწიფონი არავითარს ხარჯსა და სასუალებას არა ჰზოგავს მხოლოდ იმიტომ, რომ აურეხები ჯარი იყოლიონ. ას ორმოც-დაათ წელიწადზე მეტია, რაც საფრანგეთის გამაჩინილი ფიფა-სოფო-

სი მიანტესეი სწიოდა, რომ ევროპა თანდათან უმატებს ჯარებსა და თოფ-იარაღს, ამისათვის არა ჰზოგავს არავითარს ხარჯს და ამითი თავს რადირებს და იღატაკებს. მიანტესეის სიტუვას არა-ვინ გასურთბიფებისა და დღეს ევროპის სახელმწიფონი თოფ-იარაღში სხედას და მხად არიან ერთმანეთ სისხლის მოარეში დაარჩიან. ევროპის ამ გავრს ყოფი-მდგომარეობისა ერის გადარბება, გადატყუება მოსხვევს. ამ ქმად ევროპის თექვსმეტ მილიონამდე ჯარის-კაცი ჰყვას. ამ მოკლე ხანში ოც მილიონამდე შეისრ ელვებს. ერთის სიტუვით, მთელს ევროპის თოფ-იარაღის ქვემ ჰყვას ერთი მე-რვედი მილიონი მუხე, მუარბიფე-ლის ხალხისა. ეს ერთი მერვედი

ველეტონი

კ. კ. კ. ა. ლ. (მუღა ამაყი)

მთავრ არა ჩნდა ცახედა, ვასკელონიც მიჩქმალულიყენენ; ნისლი დალილინი ცურვითა მითს ყურით მიმალულიყენენ; მთანი მალაით დასქერდენ; ღრმა ფიქრით მასურულიყენენ; ბეჩეებს ბეჭი ეტრინათ, სრულ კრემლად დაურულიყენენ. არავიც ჩუხად მოსქეფდა, თვით კრემლსა ცრემლი სლიოდა, ბუნდრად და გაურჩევილ კლდეთა კალთაზე ხელიდა. ხელ-უხლებელსა უღრამს ტყეს ბუფი საბრალოდ ჰქოდა. ბეჩეი დღესაც ხომ სტრისი, მაშინაც გული სტკიოდა! ხაილ-წინაელი ნადირთა ცათა კიდემდ დიოდა; მივარდნის კოხტებშია შვარდნილი წიოდა. ჩუმად მოვიდის ირემი, დასწავებოდა მდინარეს, მაგრამ ტყეხევი მიმართის, სიყურე-სიუსით მიმდევარეს. რა წახის კვირი დღეების გარს მოსდებოდა იმ არეს, უცხად ვაზიმედა სუფელია მხეცთ ხმა არ იმის ტყილამა, უცხო ხმა ვანდა, ღრილი,

აქეთ მითი, იქით მიიღამა; გამოჩნდენ შვე ნაბიდანნი გაღმა-გამოდმა ულდილამა; შვე-ნელთ და უზარმაზართა გრგინეთი ნამოლდნეს ჭლანი, კაცისა სიხლით ეღებთ ხელ-ფეხი, პირის ბალანი; სინჯავენ წულის კიდებზედ, ხომ არსად არი კელია, კაცმა, ან მხეცმა იღუმალ წყალი ხომ არიან დალია. გაბლანტეულა სოფელი, მკლართ ბინას დაფერებოდა; კარში ეფარენ ვამოდის, ხალხი ქერს მოჰვარებოდა. ნადირთა მითს წყრთ მიმპართეს, ნიაცსა შამოდენ მთისასა; ფრინველი აიყარინან, ნამსა ჰკრეფილან ცისასა, მიწაზე ვერენ დალტეულა წვეთსა, ერთს ცვარსა წყლისასა. შრება გული და გინება, ძმა სისხლსა შამოდა მისასა. ძმის მებეი მამაფიფის, სისხლსა ეძებდის სხვისასა. დეფთ დარბაზობას რა მოჩჩან, იმთ ლაშ-პირსა მგლისასა. ციხეს ავებენ დღეები, ციხეს კაცების ძელისასა. კრემლთ გინ ვისლა იტრებს, თავი გაჭლია ქირადა; ხელის შატევის ვერ ჰხედვენ ხელ-მეფეცივის მტრისადა. რაცა ვაღმოჩნდის ლურბელი, წიფამ დიწყის შიალი, დეფთ ლახტის მიუღრიან

წელიდგან წლიადე არაფერს აკეთებს, მხოლოდ სამხედრო ხელი-ბაში ვარჯიშობს და თავის თანამოძმეთა ხაზრამითა და ნადეწით იკვებება. საღრანგეთი, რომელსაც ოთხ მილიონამდე ჯარის-კაცი ჰყვას, ჯარსა და ფლოატს ანდომებს წელიწადში 900 მილიონ ფრანგზე მეტს. ეს ფული ყველა მკვიდრზე რომ გავანაწილოთ, გამიბანა, რომ თითო მკვიდრი ჯარისა და ფლოატის შესანახად იხდის წელიწადში 24 ფრანგსა და ნახევარს. ინგლისის თითო მკვიდრი იხდის წელიწადში 21 ფრანგს, და გერმანიისა 12 1/2-ს.

ესედა ვანათო, რამდენი ჯარი ჰყვას ჩრდილო ამერიკის მტრებს და რამდენი ემარება. ამ მტრებს ჰყვას მხოლოდ 27,000 ჯარის-კაცი. ამ მცირე ჯარის შესანახად თითო მკვიდრი წელიწადში იხდის 4 1/2 ფრანგს.

როგორც ჰყვადო, ამერიკის მხედრობა ბევრად ჩამორჩენია ევროპისას, სამაგირად ერის სიმდიდრე და გეთილდეობა ამერიკის მტრებისა იხდენად სჯობნის ევროპისას, რომ ვაჭრობასა და მრეწველობაში მტრები ყოველის-ფრთი წარმატებულნი არიან ევროპაზე და თანდათან იმორჩილებენ ევროპას. თუ საქმე ამ რიგად წავიდა, იმედია, რომ მტრები ევროპაშიურად სულ ერთიანად დაი-

მორჩილებენ ევროპას, რომელიც ამუცილებლად გავლტრდება. მაშინ-როდესაც მტრები თანდათან იხდიან სახელმწიფო ვაფებს, ევროპის სახელმწიფონი-კი თანდათან ვაფებში სცვივან.

რაც დრო მიდის, ევროპაში უფრო-და-უფრო ძლიერდება ერთა-მორის დაუნდობლობა და მსულ-ვარება. ამ მხრით ამერიკა სრულიად სურათს წარმოგვიდგენს. ამერიკის სახელმწიფოთა აზრად აქეთ სახელმწიფოთა ძმური კავშირი დაადგინონ, რისთვისაც ქალაქ ნიუ-იორკში კონგრესი შეიკრიბება. ამ კონგრესზე ღობარეკი ექნებათ იმის შესახებ, თუ რა პირობითადა რა საშუალებით უნდა შეერთდნენ ამერიკის სახელმწიფონი ისე, რომ არც ერთი სახელმწიფო ამერიკისა არ დაირჩოს. სხვათა შორის კონგრესზე ისიც გადამსწევება, რომ სახელმწიფოთა-მა ყოველივე შეერთ, უსამთავნება და ანკარში მორიგებითა და მპიფობიანად გაათავონ ხოლმე-უტყვევია, რომ რაკი ამერიკის სახელმწიფოთა ძმურად მორიგეობიან, მხედრობით გატაცებულს ევროპას კიდევ უფრო დასცემს ევროპაშიურად და მსოფლიო მთაურობასაც დაიმკვიდრებენ ამერიკა.

ახალი ამბავი

* სიონის ტაძარში, ამ დღეს მარტვიში, ყოველ კვირა დღეს საღამოობით საუბრები იქნება განათრული ქართულად ქრისტიანობრივ სარწმუნოებასა და კეთილს-წყობაზე.

* ქუთაისსა: კვირას, 19 თებერვალს, ქუთაისის ღრამბატოლს დღეს თავისი პეტროპოლის ბან კოტე მესხის საბუნებისად ვაუმართავს უკანასკნელი წარმოდგენა. წარმოდგენით სამი უკანასკნელი აქტი შექსპირის ღრამილად „ოტელიო“ და „მეფე და პოტი“, ერთ-მოქმედებიანი ისტორიული პიესა ფრანგულად გადმოღებული, საზოგადოება ბლომად დასწრებია, თეატრის დარბაზი ერთიანად სავსე ყოფილა. მოხუციების უთამაშია ოტელიოს როლი. დაწროლებით წერილს ამ წარმოდგენის შესახებ ამ დღებში დაბეჭდეთ.

* სოფ. გავა (გორის მაზრა): 18 თებერვალს შუაღისს ხალხი მდინარის ნაპირდგან უცქერდა აღდგენულს წყალს. ამ ღრამ ჩამორბინა ბალოქველამა ცხენმა თოკით, რაღაც მანქანით თოკი გამოება ფეხმედ იქ მდგომს 9 წლის ბიჭს, გაითტა ბიჭი ცხენმა, შევარდა წყალში და ბიჭი შიე შეთრია. წყალმა ნახევარს ევრსხედ წაილა ცხენი და და-

II

ღამესა უფრო აღამებს დიდი ტყე ფიქვ ნარინი, თელა, ვერხე და წიფელი ცახევი ტან-ჯავარიანი მიყრით ერთურთში დაქსულნი, — მუნა თავ-კარავიანი. მისი სხივით არ იპარება დიდი ტყე შალდაიანი, ხელ-უხლებელსა მიღამოს, აქ სულ არ აჩქამებულა ფეხ არ დადგმულა მუშისა; ნადირთ ულახე ბალახნი, მისდევს ნავალი შუნისა, მოსცმია გარსა, მიღამოს, ნისლი ყველითა სუნისა. გორი-გორ მსდევს დამბზრისა, გრძელი ნაურნი ირბისა. ვეზებებს უთელავ ტრუფებით ბტყელი ფოთლები ღმისა. ჩიღის, ჩატრის ხევი-ხევი ტალღა ნავალის ცივსა. მაშ ეს საყვარი რისა დახასხებულის ჯვართა, უფაბურს ადგილს მდგომარე გათლილის სიბის კართა?! ცილამ ღვთისაგან იფარეს დაბლა იფენბის ჯართა. შიე ის ვინდა მოხუცი მხარ-ილივე წითლის ფართა; მარჯვენით ლახტი უქრავ; მარცხენას ამკობს ჯვართა? რამ აატრია მოხუცი

ვერც კრემლითა ცხართა, რას ევერება უფალსა სულ-თქმა, ოხერითა ჩქართა?! ხელში ხმლით, ალვის ტანითა? განათდა მთელი ქვეყნა ქრის მზითა, ოკის მივართა. ღვთიშვილი უხბნის კოპალა: „ღმერთი ნება მოგვცა ძალითა. დალიე ქვეყნის მღველები, ლახტი იხხარე ტართა!“ დღეთა ხსტებს ტართა მალთა მითი, დაბლა ბართა: „ღღიწიფით, ნათელმა დაგვწვა, სახე, თვალები ტანიურთ, ჩვენი გუნებს ირევი, მოვიწამლენით ჯანითურ“.

III

მიწა დიობი მიმოდამ, ქვეს მოაქვს ხეში ჩხრილი, სდგას ბობოქრობა დეცების, ყურის მგლეველი გრალი. მოლის ნასროლი ღორღები, იბრის ზრას მავან ლარალი; იბაბვის ძალი მშვიდისა, ავერ მოგორვენ დეცები, აიესა დღეთა ლეშითა ტყე-ველი, დაბლა ხეები. ჩამრა დაზარდნა ესეთი, თთოა ვერცტის სწორია; რა ტყე ჰვარდელა ამათა, ან რა სწორდელად გორია. ერთი ნაკრავი როგორ ელვტს ერთის მოხუცის ბერისა! რად არ ხელ-ახლოდ სდგებინ, ცამდი ამშვენი მტერისა!?

ლამოთი მოაწყდა ხალხი გარის „საბ-
არნი“ დაბაზა და თხოვრებდნენ
ბილიტებს. მგერი ლინე არ იყო,
მოუშატეს კიდევ სამოცი სკამი.

***

თ. ჩიტო-გიორგი ციციველი თა-
ვისის ოთხის შვილი, ორის მის წუ-
ლით და ბიძაშვილებით ჩამოვიდა
გარში პარასკევ საღამოს. შაბათს
სადღი გაუშარბა ბნა ი. ელ. ერის-
თებმა, მომრიგებელმა შუა-კაცმა, რო-
მელმა მხურვალე მონაწილეობა მიი-
ღო კონცერტში, დაღამდა შაბათი.
ხალხი ძალიან ადრე მივიდა ახალად
ვადაკეთებული, ერთად დიდი დარბა-
ზი გარის „საბარნიისა“ ის აივარა
ხალხით, რომ ნების კუნწი არცა
ხავარდებოდა. სცენა უფარდო იყო
გამართული საშრეთისაკენ. ოთახშიდა
ტუბლის ხმით; ზოგიერთის სიმღე-
რებში პირველს ამობდა მისი ძი-
წილი, რ. ლუარსაში, მოხუცი თავი
დი სიმღერის დროს მშენებრის სუ-
რათს წარმოადგენდა: ადევნებდა
თვალ-ყურს ხმებს, ყველა იმის მი-
ხერხებდა თვალბში, თითო რ. კ-
როები უნდა გადმოსცევიდეს და ე-
ჭკებიან პირმანეთს არ ჩამოეჩივრო.
თავად სიმღერის დროს, როგორც
ლოტბარი, ხელს ხმარობს, აყუარებს
და დაყოფებს სიმღერას. ერთის სი-
ტყით, თქვენ თვალ-წინ დგას მთე-
ლი ზორა გაწერითლის მომღერლე-
ბისა, რომლებიც ერთს ხაზსაც კი არა
შლიან სიმღერისას. უფრო კრავად
სიმღერის ძველის-ძველი, კლასიკური
ხმები: კანტორა, ჩანგური, სეფირა,
კორონი. განსაკუთრებით კარგი იყო
მთელი ციციანთ საგვარეულო სიმღე-
რა—„შეკრა წითელი“ და „თარამა-
ნი“, რომელიც პირველად გაიქო-
ნეთ ამ კონცერტში. „თარამანი“
მწყემსის მეტეკარის სიმღერა და იწყებ-
და ისტყებით: „თარამანი შენსა ე-
ნახსა ზღუდეს უფლებენ“. ძალიან
გულ-საკლავი ხმა, ბოლოს მხი-
არულს ხმარობს იღებს და ზედ ერთ-
ვის მიხარულივე „არალო“, ასე რომ
ეს „არალო“ ბოლოა „თარამანისა“.

კონცერტში არ იმეტომ, რომ ძე-
ლის-ძელი სიმღერები გაციონეთ და
მით დატყობით, არამედ გამოიწვია
უფრო იმან, რომ დღის გვიანსა და
შთამომავლობის თაყაღებმა, როგო-
რამც არიან ციციველები, არ იუ-
კადრისეს, თავი არ გამოიდეს, თა-
ვისის თავის საპარტენინოდ არ ჩასთე-
ვლეს და მთელს ქვეყანას საქაროდ
დაინახეს, რომ ქართველობას არც
დღეს დაუკარგავს საზოგადო გრანო-
ბა, ესმის საქვეყნო, საერთო ინტე-
რესები. ამით პატრიცტებში მო-
ხუტება თავისის თანამეგვარეობით ერ-
თად თვალ-საჩინოდ დაგვანახეს, რომ
სიყვარულს საზოგადო საქმისდმი ფე-
რი აღუდგამს, რომ ჩვენს ხალხს მარ-
ტო სმა-კამას, დიად შესარგას, არ
მისდეს, იცის რა, რომ იგი „საეარ-
გამოსასტვლელს კანს ახლო; დავე-
ნილი იყო მშენებრის ხალხები; დაწყო-
ბლი იყო მწყრივად იმდენი
მეთაქა, რამდენიც მომღერალნი იყე-
ნენ; აღმოსავლეთით იღვა რიალი, რამდენ-
მღერებს სიმღერების კრავების
შემდეგ უკრავდა ხოლმე ენ. ოლ. ი.
ერისთავისა, მეცელე მომრიგებელის
შუა-კაცისა. კენიამ როგორც თვით
კონცერტში, აგრეთვე ბილიტების გა-
ყიდაში მხურვალე მონაწილეობა მიი-
ღო და დიდი თანაგრძობა აღმოუ-
ჩინა ლარბ ქალბის პროგინზაზისა.

კონცერტის ზუთის განყოფილებად
იყო გაყოფილი; პირველს განყოფი-
ლებაში დანიშნული იყო შემდეგი სი-
მღერები: ქართული (ქართლური)
„მრავალ-ქამირა“, „სტირის ნინო“,
„კურდღელი“ და „თამარ-ქალი“. მთავრ
განყოფილებაში: „კახური“,
„შეკრა წითელი“, „ეურშივი“ და „ნა-
ვალაია; მესამე განყოფილებაში:
„ჩანგური“, „ხევირა“, „ურმული“
და „კორონი; მეთხე განყოფილებაში
„მარამანი“ და „არალო“. მხურ-
თე განყოფილებაში: „შეკრა წითე-
ლი“ და მადლი „მრავალ-ქამირა“.

ყველა განყოფილების შემდეგ კი-
თხეობდნენ ლექსები; სცენასდა
უკრავდნენ როლიზედ. პირველ გან-
ყოფილებას რომ ვთავადა, თ. ნ. ერის-
თავის (კოლომ) წაიკითხა „მრავალე-
ლი“ იღ. ქაქვიანისა და ბეგირ სხვა
ლექსები; მორავ განყოფილების შემდეგ
სასტატო სემინარის მასწავლებელმა
ბნა სოკოლოვმა წაიკითხა ნერსისივე
ლექსები; მესამე შემდეგ ურთული სცე-
ნები წაიკითხა აქაურმა ხაზინის ჩინო-
სანმა რუსმა; მეთხე განყოფილებას
მაქვე ქართული სცენები ჩვენის ხალ-
ხის ცხოვრებაში; მესთე განყოფი-
ლების შემდეგ წაიკითხა თ. ნ. ერ—
მარუსული ლექსი და ზედ მოაყოლა
საზოგადოების თხოვნი ქართული
ლექსები. როგორც დანახავს მთე-
თხეული, ქართული კონცერტი ერთობ
მრავალ ფეროვანად და საზოგადოების
გასართობად და სხიამომწონად იყო
შემდგარი. ახლა ენახათ, როგორ
ჩიათა? დაუტკოთ თუ არა ამოდენა
ხალხს ესტეტური გრანობა?

***

დარეკა ზარი ბნა წინამძღოლმა,
ანიშნა საზოგადოებას დაწინაურებუ-
ლიყო და დღილივი დღიკრა. ხალ-
ხი გაიბაზა, ამოდენა დარბაზში თი-
თქოს სუნთქვაც უსწყეტეს, თი
თქო „ანგელებს ჩამოიარაო“.

— მამა! ეუბნებანი შვილები თ.
გიორგის; პაპა! ეუბნებანი ძიხს-წუ-
ლები და ბიძაშვილები. მადლა ნუ
დავეწყობ ძიელა, თორემ ვერ მო-
კვევით. მამამ ერთისამ და პაპამ მე-

ორისამ ნუგეშის ნიშნად თავი და-
უქნა და გაუდგა წინ სცენაზედ გა-
სასვლელად; გვერდში მისდევდნენ შვი-
ლები, მერე ძიხს წულები და ბიძა-
შვილები, ტანთ ეცათ ქართული კა-
ბები და ზოგს ქულაყები. გამოდგა თუ
პირბარბა მოხუტმა კარბში ფე-
ხი, ტუპა იგრილა და დიდხანს არ
შეწყვეტილა. თ. გიორგი დაბანდა
შუა ადგილს მეთაქაზე და გარს მუ-
მოუწყრივდნენ შვილები, ძიხს-წულე
და ბიძაშვილები. თ. გიორგის
მეთაქაზე მოიკეცა და დანაჩრებდა
ცალ-ცალის მუხლით მეთაქაზე დი-
ჩოქეს, შემოსდნენ გარს ისე, რო-
გორც ბერ-ქედანს თავის ხუნდები,
იწყობდა ყველა სიმღერას თვით პა-
ტრიცტული მოხუცი თ. გიორგი წყნ-
რად, მშენებრის სუთა, წინდა და
გული“ არ არის დღეს ყველა წარის
კაცი სცელობას საზოგადო სალა-
როში თავისი წვლილიც შეიტანოს.
ი ამ ძმრე არის დიდად საყურად-
ღებო „ციციანთ კონცერტ“, ი ამ
გარემოებამ უფრო ასიამოვნა ჩვენს
ქართველობა, დაუფროვანა იმედ
ბი და ჩასტრეულია:

„გაქმავსო, ვაქვანი მამაპაპათ
არ გაქმებანს;
გაქმავს, ეს შოქანი
დადებულად კვლავ ზღსდგებანს;
მართლამადიგულე ტუშინარით,
აპირთა ძეგული,
მოგვეთ თვისს სისეეს, თვისს სი-
უსეეს,—

და თქვენი ერი,
ქრასტეს უკრასთის წამებუთა,
კვლავ გასწავლავს;
თქვენი სამშობლო დაწერულია
კვლავ ადვილდება;
ამირ თქვენიან დაჯამებუ წმინდა გუ-
შობა,
დასასრულ, მეტი არ იქნება გუ-
ლითად მადლობა გადავუხადოთ
ამ საქმის პირველს მოთავეს და
დაშურებს ბნს წინამძღოლს ი. ნ.
სულხანიშვილს, რომელმაც ამითი
სწორად დაუფიქარი საშომებმა მო-
გვცა; მომრიგებელს შუა-კაცს თ. ი.
ერისთავს, რომელიც უფედ გაუმხს-
პინდდა და შესაფერი პატი სცა თი.
ციციველებს, მის მთელს, რო-
მელზედ ზემოდ გვერდ და ლაზარა
და ბნ გ. ლოლაძეს, რომელმაც
დააშინა ყველაფერი, რაც-კი საქე-
რი იყო კანცერტისათვის.

დადამ ასიამოვნა ხალხი თ. ნ.
ერისთავის ლექსების კითხვამაც კონ-
ცერტი ვათავდა, მაგრამ საზოგადოე-
ბა ტაშის კერთი მოადგა ამ ოთახს, სა-
დაც მისი სტრენი იყენენ და უხმობ-
და ერთისაგან, რომელიც უკანასკნე-
ლად იუთხრა რამდენიმე გულ-სა-
კლავი ლექსი და ბეგირს გულს სიმე-
ტი აუტოდა და აუთამაზა.

შემოსავალი დანიშნული იყო, რო-
გაცესტეტი, ქალების პროგინზაზი-
სათვის, რომელიც ერთობ დიდხანს
არის და რომლისათვისაც დღემდე
ნაშედილიყო შემოსტეკიარა ხანას.
ამ სამი-ოთხის წლის წინად რელი-
წაშელ სულ უკანასკნელ ოჯახულ
შეხვეტი იმართებოდა არამე პროგინზა-
ზისათვის, მაგრამ ის დღე და დღე;
დღევანდლამდ ხმა არა ვის ამოუ-
ღია. დღეს პროგინზაზის სამხურცე-
ლი სამხურს წყევთა (Почтвен-
ным охотам) უფრო—მა, თ. ი. ე.—
და გ. ლ.—ქმ ითავეს ეს კონცერ-
ტი. კონცერტდამ დარჩა ოცი თუ-

მანი ხარჯს ვარდა. ნაღდგამეც ენ.
ოლ. იგ. ერისთავის თაყონობით ამ
პროგინზაზისათვის ლატრია-აღგე-
რი იქნება გამართული.

რუსეთი

დღი ლაპარაკი და ალიკოთი ას-
ტუხა ეგროვას და რუსეთში ვილც
აშინოვმა, რომელსაც ამ ერთის წლის
წინად შეუგროვებია ვინდარა საკო-
დავი ხალხი, უფრო სასახურად გა-
ლადგარი ფელდფელები, და წასუ-
ლი ვითომ ამაშეთში იქარუს მეფეს-
თან. დეპუტებდამ მეთხველებს უფე
ეკლდინებდა, რა მოვიდა ამ აში-
ნოვს, მის შიშველ-ტრტელებს რაშს-
სალოლოში, საცა თვე-გასულმა ყა-
ზახმა არა შეისმინა-რა საფარგეთის
მთავრობის წარმომადგენლებისა. ამ
ამბის გამო კინალამ დიდი უსამოე-
ნობა არ ჩამოვარდა ვერ საფარგეთე-
ში და მერე თვით რუსეთსა და საფ-
არგეთის მთავრობასაც, რომელითაც ამ
ბოლოს დროს მეგობრობა აქეს. საფ-
არგეთში შექმნეს ყერილი, რომ
ჩინე მთავრობა უფურულად მოიკეცა,
რაც ყურპარები დაუშინა ჩვენის მე-
გობარის სახელმწიფოს, ჩვენის თა-
ნამეგრანობელის ქვეშევრდომს აში-
ნოვსა და იმის რაზმს სალოლოში.
რუსეთში კიდევ „Ноб. Бр.“—სთან
გავრთებმა დაჭრეს ნალარა: როგორ
გამხედეს რუსეთის შურატებმა საფ-
არგეთის მთავრობის წარმომადგენ-
ლებს ობოკე და აღმინარის ოლ-
რის დახიკინეს აშინოვის რაზმის
კატინო. ის-კი არა თუ, საქმე სულ
სხეფივე ყოფილა. რაც აშინოვის
სალოლო დაუტერია უკანონოდ, საფ-
არგეთის მთავრობას პარაქმი უკით-
ინ არის ეგ აშინოვი და ან რუსე-
თის მთავრობა როგორ უტკერის მე-
კაცსო. ელჩს უთქვამს, რომ ჩვენს
მთავრობას მეგ კაცთან არავითარი
დამოკიდებულება არა აქვს-რა, ეგ
კაცი თვისით მოქმედობს და მავის
მოქმედებათა გამო რუსეთი არავი-
თარს პასუხის გებებს არ იტერბო-
ნის, ვარემუ საქმეთა მინისტრს ბნს
გობლეს მინც მოუწერია პეტერბურ-
გში დეპუტე, მართლა ასეა თუ არა
აშინოვის საქმო. პეტერბურგდამა
სწორად ისეთი პასუხი მოიკათა, რაც
ელჩს უთქვამს, და ამს შემდეგ მონდა
სალოლოს ინციდენტი.

მინც ენ არის აშინოვი და საი-
დამ გამოჩნდა სალოლოში? აშინოვის
მამა პენწის ქალაქში ვაქარი ყოფი-
ლა, ვაკატრებულა და მერე მემამუ-
ლე ნიკოლოზოვან მორუვად დამე-
გარა. მორუვოვანში ცუდად წაუყუ-
ნია საქმე თავისის ბატონისა, ათხი
უფურერი საქმე დაუწყო, ხან რას გა-
მოსტეგობია, ხან რასა და იქმდე მსუ-
ლი, რომ გადარბებულა და ვალატკე-
მულიდამ. ამ აშინოვის ვაქმეგობარს
ვარდა ქალმთილიც ჰყოლია, რომე-
ლიც საკუთარივე გაუზრდიათ ერთს
მემამულე მადლიანს ადამიანს. ეს ქა-
ლი შეურთავს მემამულე ნიკოლოზო-
ვს თავის ლარბს სიმამრისთვის უხო-
ქების ცარიკინის ახლოს 1,000 დლი-
ური მიწა. იმ ქმ ვადმოსახლებულა ამ
აშინოვის მამა, რომლისაგანაც ეს
მამული დარჩენია შვილს და ამასაც
ეს მამული დარჩენა მის გაუოხრებია,
იპოდენა ვალები დასწოლია კისერზე,
რომ მამული ამ ვალებში გაყუდ-

ნათ. ყმწეული აშინოვი, რომელსაც
არც ცოდნა ჰქონია, არც ვანთლე-
ბა, არც მუშობა ჰყვარებია, ანდგა-
რა და ერთს მშენებრის დღეს დაუ-
ჩემებია ის კუნბული, რომელიც ცოლ-
გის ტოტებ შუა გაჩენილა და რო-
მელსაც ცარიკინის ქალაქი თავისის სა-
კუთრებად სთვლიდა. ქალაქს აში-
ნოვმა დევა მოუყო, კუნწულზე აჭ-
ენ ვაჭარა. იმის დასაცვლად ჰყენ-
დნენ ცარიკინში დასასჯელად გვგზ-
წეული ჩერკეშები, ლეკები და ჩანქ-
ბი. ი ამითან ვაჭო-კაცისათვის ამ-
ბები და იფქარა, იქნება კაცისათი
გავხედ სასმო. დაგარავა კუნბული
8,000 მან. და ვამოსწია ამ თულით
ყარისკენ, საცა თამბაკის თესვა და-
იწყო. თამბაკის თესვამ ხერი არა
მისცა-რა და, რაც ფული ჰქონდა,
და საქმეში მიავუწერა. დარჩა კიდევ
ხელ-ცარიელი. ახლა სხვა ფერმა
შეთიკრა იმის გონება. წაივდა მოს-
კოვს, გამოკვლად კატკოვსა და აქ-
საკოვს და დაჯგრა, რომ კაცისათ
საქმე რუსეთიდან გასულის თავისუ-
ფალ ყაზახებთან. მარტო სასარტესა
ამ იმასულის სახერებში 200,000
ამ გავს ყაზახს იქნებარა, ამით უნდა
ხელმწიფის სასახური, ელიან, რომ ი
ან ესლა მიგვიწოდებენ სასახურად,
ან ესლო. გამორიგეთ როგორმე სა-
ქმე, მე ამითი წარმომადგენელი ვარ,
მინდა ისინი შვიის ზღვის ზარად და-
ვახალა. და დეიკვა ეს ქვეყანა ამ
ყაზახთა თვისუფალის ვაქარი მტრის
შემოსტეგებანაო. თუ არა-და, ამა-
შეთში წაველთ ნფესთან; ან მამლის
მივეშვლებითო. კატკოვისთან პა-
ტრიკტებმა დაუტერეს ამ მტკუნის
ტრულებს და დიუქეს წერა აშინო-
ვის სასარგებლოდ, აშინოვის ტყუი-
ლები უფრო ვაჭარა „Ноб. Бр.“
კორესპონდენტმა მომხარებმა, ე-
თით კაცისათ მცოდნემ ბოროზინმა,
და „ტრუბა ელისევემა და წაივიდა
ეს ამოდენა ტყუილი მთელს რუსეთე-
ში, აშინოვი მალე ვინდაც მტრე-
რუსეთში, საცა ვაჭარეკვა 117-ზე
მეტი სალოლო მლოროსებისა და წა-
მოიყვანა შვიის ზღვის პარტებზე და-
სახლებლად სოხუმის ახლო-მას-
ლო. ამით ვერ იქვე დასტყუ-
საკობდ ფული, მერე აფხაზეში,
როცა მთავრობამ შეწყობდა აღმო-
უზინა უფრადი გადმოსახლებულთა,
დღეს ვაჭარებში ჩავარდნილ სულ
სხვა ვაჭარს პავისა და ბუნების გამო.
აშინოვმა ისე მოახერხა, რომ ეს შე-
წყობა თვით ჩავიდა ხელში და ვა-
ჭარებულნი გადმოსახლებულნი ცა-
რიელ-ტარიელთა დსტოეა. ამის გამო
კაცისათ მთავრობამ ვადასწყობა სა-
მართალში შექცა აშინოვი, მაგრამ
აშინოვი პეტერბურგში განდა, თა-
ვის მთავრად ბუბლიტსტებს მიამარ-
თა, შეაბარა ვაჭრების თავი და
ბოლოს, როცა ვერხად საქმე დუ-
შაშში ვერ მოუვიდა, იპოვა უტიცი
და გულ-ტურბილი ხალხი და გა-
სწია ვითომ ამაშეთს. თან წაი-
ყვანა ჩახინდარბი მამა პი-
სიკა, რომელიც ჰეთქობდა; ამა-
შეთში მართლ-მადიდებელ ქრისტე-
ნობის ქადაგებს დადიუწო. ი ამ
მგზავრობის დროს-კი შეგონება ის ამ-
ბავი აშინოვს, რომელიც საშულა-
მს მოუტყუეს იმს ბოლოს... ყა-
ციველიც ეს ვაჭ. „Ноб. Бр.“—
ერცულად არის მოთხრობილი და ჩვენ
შლოლოდ მოკლედ მოვიხსენიეთ.

გასართობი

ამას წინადა გერმანიაში გამოვიდა ერთი წიგნი, თხზულება დროის ბუზისა, რომელსაც ეწოდება „ბისმარკის აბაჯანის“.

70 წლისა რომ შესრულდა... სტამბოლის გერმანიის ტანსაცმელის მწვერი გაცალის და რომ კიდევ დიდხანს „შეგრძელოდ“ მღერებდა სულსა და შეიძლება გერმანიის საიმპერატორო წინასწარმანს გაცალდო.

1885 წ. პავარიის ერთი მუსიკის მეფობა... რიგსაგან განსვლდნა მილი სარქუდარ უმცირესი დროითი სიხარული და თან განმარტული წერილიც.

26 დღე გვირა. წმ. მამის პორფირისა, ღაზელ მთა-გ. კათოლი. წმ. გ. ალექსანდრისი. მკვამ. მე-8 რიცევი თოვის რეგებისა, 1306 წ. ჰიერონისა.

27 დღე ორმუხათი. წმ. პრიკოვისა, კათოლი. წმ. ლიონარდისა. მკვამ. მე-1 რიცევი თოვის რეგებისა, 1306 წ. ჰიერონისა.

28 დღე სამუხათი. ლიონისა მამისა და აღმარებელისა ვასილისა. კათოლი. წმ. რამონისა. მკვამ. მე-10 რიცევი თოვის რეგებისა, 1306 წ. ჰიერონისა.

29 დღე სამუხათი. ლიონისა მამისა და აღმარებელისა ვასილისა. კათოლი. წმ. რამონისა. მკვამ. მე-10 რიცევი თოვის რეგებისა, 1306 წ. ჰიერონისა.

30 დღე სამუხათი. ლიონისა მამისა და აღმარებელისა ვასილისა. კათოლი. წმ. რამონისა. მკვამ. მე-10 რიცევი თოვის რეგებისა, 1306 წ. ჰიერონისა.

31 დღე სამუხათი. ლიონისა მამისა და აღმარებელისა ვასილისა. კათოლი. წმ. რამონისა. მკვამ. მე-10 რიცევი თოვის რეგებისა, 1306 წ. ჰიერონისა.

რომ დანიშნეს მინისტრები ფინანსთა და ხაზინისა, ფინანსთა მინისტრად დანიშნა სეისმოდოლა; ხაზინის მინისტრად—ჯიორჯეტო და საზოგადო სამეურნეო მინისტრად—ფინანსი, სხვა მინისტრებად ისევ ძველები დარჩნენ.

რუმუნია. აქ სინოლი შეიკრიბა. სინოლი ორი მიტროპოლიტია: სინოლი და გრიგოლი და წარმომადგენელი ბოლგარების ეგზარხოსისა. სინოლი უნდა განიხილოს შემდეგი საკითხები: ა) სინოლი უნდა ემორჩილებოდეს თუ არა მართებლობის ბრძანებას და ბ) საეპისკოპოსო თუ არა სინოლისათვის ეგ მორჩილება.

Table with 3 columns: Name, Amount, and Unit. Includes entries like 'საქონლის მართვა', 'საქონლის მართვა', etc.

საკალენდარი. 1889 წელსა დაიწყო. 1889 წელსა დაიწყო. 1889 წელსა დაიწყო.

26 დღე გვირა. წმ. მამის პორფირისა, ღაზელ მთა-გ. კათოლი. წმ. გ. ალექსანდრისი. მკვამ. მე-8 რიცევი თოვის რეგებისა, 1306 წ. ჰიერონისა.

27 დღე ორმუხათი. წმ. პრიკოვისა, კათოლი. წმ. ლიონარდისა. მკვამ. მე-1 რიცევი თოვის რეგებისა, 1306 წ. ჰიერონისა.

28 დღე სამუხათი. ლიონისა მამისა და აღმარებელისა ვასილისა. კათოლი. წმ. რამონისა. მკვამ. მე-10 რიცევი თოვის რეგებისა, 1306 წ. ჰიერონისა.

29 დღე სამუხათი. ლიონისა მამისა და აღმარებელისა ვასილისა. კათოლი. წმ. რამონისა. მკვამ. მე-10 რიცევი თოვის რეგებისა, 1306 წ. ჰიერონისა.

30 დღე სამუხათი. ლიონისა მამისა და აღმარებელისა ვასილისა. კათოლი. წმ. რამონისა. მკვამ. მე-10 რიცევი თოვის რეგებისა, 1306 წ. ჰიერონისა.

31 დღე სამუხათი. ლიონისა მამისა და აღმარებელისა ვასილისა. კათოლი. წმ. რამონისა. მკვამ. მე-10 რიცევი თოვის რეგებისა, 1306 წ. ჰიერონისა.

Table with 2 columns: Item and Amount. Includes '1-ლსი ხარისხისა', 'მე-2 ხარისხისა', etc.

ბათუმიდამ გადის: ხუთშაბათობით სამკაფლავს 4 საათზე მოკლე გზით და სოკოთისაისკვს და კერში შევალის.

მბათობით სავაისი 8 საათზე შირისი გზით (ქვედა ნავთ-სადგურზე შევალის).

მბათობით დღით სტამბოლიდამ. ფოთიდან ბათუმში მოდის: სამშაბათობა—ამის შემდეგ, როგორც სოკოთისაისკვს გზით.

მბათობით დღით სტამბოლიდამ. ფოთიდან ბათუმში მოდის: სამშაბათობა—ამის შემდეგ, როგორც სოკოთისაისკვს გზით.

მბათობით დღით სტამბოლიდამ. ფოთიდან ბათუმში მოდის: სამშაბათობა—ამის შემდეგ, როგორც სოკოთისაისკვს გზით.

მბათობით დღით სტამბოლიდამ. ფოთიდან ბათუმში მოდის: სამშაბათობა—ამის შემდეგ, როგორც სოკოთისაისკვს გზით.

მბათობით დღით სტამბოლიდამ. ფოთიდან ბათუმში მოდის: სამშაბათობა—ამის შემდეგ, როგორც სოკოთისაისკვს გზით.

მბათობით დღით სტამბოლიდამ. ფოთიდან ბათუმში მოდის: სამშაბათობა—ამის შემდეგ, როგორც სოკოთისაისკვს გზით.

მბათობით დღით სტამბოლიდამ. ფოთიდან ბათუმში მოდის: სამშაბათობა—ამის შემდეგ, როგორც სოკოთისაისკვს გზით.

მბათობით დღით სტამბოლიდამ. ფოთიდან ბათუმში მოდის: სამშაბათობა—ამის შემდეგ, როგორც სოკოთისაისკვს გზით.

მბათობით დღით სტამბოლიდამ. ფოთიდან ბათუმში მოდის: სამშაბათობა—ამის შემდეგ, როგორც სოკოთისაისკვს გზით.

მბათობით დღით სტამბოლიდამ. ფოთიდან ბათუმში მოდის: სამშაბათობა—ამის შემდეგ, როგორც სოკოთისაისკვს გზით.

მბათობით დღით სტამბოლიდამ. ფოთიდან ბათუმში მოდის: სამშაბათობა—ამის შემდეგ, როგორც სოკოთისაისკვს გზით.

ზოგადოების წიგნის-საწიგნო

აქრობის თვისს წევრი, რომ ამ წლის 19 მარტს, დილის 9 საათზე დანიშნული საზოგადო კრება წევრთა ფოთის საზარისი დარბაზში, სახელზე ი. სმირნოვისა, სამი წევრი განიხილოს და დამტკიცოს ანგარიში საზოგადოების მოქმედების 1888 წლის, ხარჯთ-აღრიცხვის სია 1889 წლისათვის, აირჩიოს ერთი დირექტორი გამგეობისა, რომელსაც ევალება შეესრულოს დირექტორობის, არი დებულება სამტრიაში, სამი წევრი სარევიზო კომისიისა და სამი ამოიკანდილტი. კრებამ უნდა მოინიშნოს ავტორი მოხსენება გამგეობის თავმჯდომარის იმ უმჯობესი მამულის შესახებ, რომელიც საზოგადოების სახელგადასახე იქნა შექმნილი.

საკალენდარი. 1889 წელსა დაიწყო. 1889 წელსა დაიწყო. 1889 წელსა დაიწყო.

„იმპერია“

1889 წ. 1-ს იანვრიდან გამოვა ყოველ-დღე გარდა იმ დღეებისა, რომელსაც ზედ მოსდევს კვირა-უკეპებს.

Table with 3 columns: Day, Month, and Amount. Includes '12 თითი', '10 მ.', etc.

საზოგადოებრივი დაზარებელი ელტრება 17 მან. მთელის წლით. სოფლის მასწავლებელთა „იგერია“ მთელის წლით დათმობათ 8 მან. ტფილისის გარე მსხვერპლთა უნდა დაამარტნა ზუსტია შესწავლის ადრესით: ტიფლის. Вь редакцию газеты „ИВЕРΙΑ“.

თუ ტფილისში დაკვირვებული ვაჭრები გარეშე ადრესზედ შესცვალა ვინმე, უნდა წამოაღრიოს რედაქციაში ერთი მანიათი; სხვა ყოველის ადრესის შეცვლაზე—40 კაპ.

თუ თვისს განმარტობაში დივივთა ვინმე ვაჭრით არა მთელის წლით, იმის მხროლოდ შემდეგის თვისს პირველი დღიდან ვაჭრებზენა. განცხადებანი მიიღებანი ვაჭრისათვის რედაქციაში.

სა მათსე ვაჭრებს და თათარებს სტრატეგია 8 კაპ., პირველზე—16 კაპ. ბ) სოფელ გუგუსსელა გუგუსი 30 მანიათი, სოფელ პირველი გუგუსი—60 მანიათი. რიცევი სტრატეგიათს გამომარტობათს ამის ვაჭრებსაზედ, რამდენს ავადსაზედ დაიჭრის 25 სთა ვაჭრისათვის ტესტისა.

საზოგადოებრივი დაზარებელი ელტრება 17 მან. მთელის წლით. სოფლის მასწავლებელთა „იგერია“ მთელის წლით დათმობათ 8 მან. ტფილისის გარე მსხვერპლთა უნდა დაამარტნა ზუსტია შესწავლის ადრესით: ტიფლის. Вь редакцию газеты „ИВЕРΙΑ“.

თუ ტფილისში დაკვირვებული ვაჭრები გარეშე ადრესზედ შესცვალა ვინმე, უნდა წამოაღრიოს რედაქციაში ერთი მანიათი; სხვა ყოველის ადრესის შეცვლაზე—40 კაპ.

თუ თვისს განმარტობაში დივივთა ვინმე ვაჭრით არა მთელის წლით, იმის მხროლოდ შემდეგის თვისს პირველი დღიდან ვაჭრებზენა. განცხადებანი მიიღებანი ვაჭრისათვის რედაქციაში.

სა მათსე ვაჭრებს და თათარებს სტრატეგია 8 კაპ., პირველზე—16 კაპ. ბ) სოფელ გუგუსსელა გუგუსი 30 მანიათი, სოფელ პირველი გუგუსი—60 მანიათი. რიცევი სტრატეგიათს გამომარტობათს ამის ვაჭრებსაზედ, რამდენს ავადსაზედ დაიჭრის 25 სთა ვაჭრისათვის ტესტისა.

საზოგადოებრივი დაზარებელი ელტრება 17 მან. მთელის წლით. სოფლის მასწავლებელთა „იგერია“ მთელის წლით დათმობათ 8 მან. ტფილისის გარე მსხვერპლთა უნდა დაამარტნა ზუსტია შესწავლის ადრესით: ტიფლის. Вь редакцию газеты „ИВЕРΙΑ“.